

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua/>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____
на № _____ від _____

Арбузинська селищна рада
Арбузинського району
Миколаївської області

пров. Каштановий, 18, смт Арбузинка,
Арбузинський район, Миколаївська
область, 55300

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проектів регуляторних актів*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проекти рішень Арбузинської селищної ради Арбузинського району Миколаївської області «Про затвердження Порядку виявлення, взяття на облік, збереження та використання безхазяйного майна, визнання спадщини відумерлою та прийняття такого майна у комунальну власність територіальної громади смт. Арбузинка» (далі – проект рішення 1) та «Про затвердження Правил благоустрою Арбузинської селищної об'єднаної територіальної громади» (далі – проект рішення 2), а також документи, надані до них листом Арбузинської селищної ради Арбузинського району Миколаївської області від 09.07.2019 № 1157\15\19.

За результатами проведеного аналізу проектів рішень 1, 2, експертних висновків постійної комісії Арбузинської селищної ради з питань планування бюджету і фінансів, регуляторної політики та аналізів регуляторного впливу до проектів рішень 1, 2 на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Щодо проекту рішення 1

Проектом рішення 1 планується затвердити Порядок виявлення, взяття на облік, збереження та використання безхазяйного майна, визнання спадщини відумерлою та прийняття такого майна у комунальну власність територіальної громади смт. Арбузинка (далі – проект Порядку).

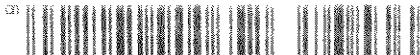
Згідно із преамбулою, проект Порядку розроблено відповідно до статей 335 та 1277 Цивільного кодексу України, статей 29, 40, 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» з метою врегулювання питання щодо виявлення, обліку, збереження та використання безхазяйного майна, визнання

Державна регуляторна служба України

ВИХ №6583/0/20-19 від 09.08.2019

Пройдисвіт Олексій Олександрович

спадщини відумерлою та прийняття такого майна у комунальну власність Арбузинської селищної територіальної громади.

Статтею 335 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) врегульовані питання набуття права власності на безхазяйну річ, зокрема, відповідно до частини другої цієї статті безхазяйні нерухомі речі беруться на облік органом, що здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно, за заявою органу місцевого самоврядування, на території якого вони розміщені, а про взяття безхазяйної нерухомої речі на облік робиться оголошення у друкованих засобах масової інформації.

Зазначеною статтею Кодексу також визначено, що після спливу одного року з дня взяття на облік безхазяйної нерухомої речі вона за заявою органу, уповноваженого управляти майном відповідної територіальної громади, може бути передана за рішенням суду у комунальну власність.

Частиною третьою статті 335 Кодексу передбачено, що безхазяйні рухомі речі можуть набуватися у власність за набувальною давністю, крім випадків, встановлених статтями 336, 338, 341 і 343 Кодексу.

Щодо відумерлої спадщини, зазначаємо, що статтями 1277 та 1283 Кодексу врегульовано процедуру визнання спадщини відумерлою.

Статтею 1277 Кодексу визначено, що у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, а якщо до складу спадщини входить нерухоме майно - за його місцезнаходженням, зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою.

Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини, а нерухоме майно - за його місцезнаходженням.

Спадщина, не прийнята спадкоємцями, охороняється до визнання її відумерлою відповідно до статті 1283 цього Кодексу.

У свою чергу, вимогами частини другої статті 1283 Кодексу встановлено, що нотаріус або в сільських населених пунктах – уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження. Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини.

Отже, положеннями Кодексу визначено процедуру набуття права власності на безхазяйну річ і відумерлість спадщини та охорону спадкового майна, а

повноваження щодо затвердження селищною радою порядку, який регламентує відносини щодо виявлення та взяття на облік, збереження та використання безхазяйного майна та відумерлої спадщини, визнання спадщини відумерлою та прийняття такого майна у комунальну власність, зберігання та використання безхазяйного майна не передбачені.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи місцевого самоврядування та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Таким чином, правові підстави для прийняття рішення Арбузинською селищною радою Арбузинського району Миколаївської області «Про затвердження Порядку виявлення, взяття на облік, збереження та використання безхазяйного майна, визнання спадщини відумерлою та прийняття такого майна у комунальну власність територіальної громади смт. Арбузинка» відсутні.

Підсумовуючи наведене вище, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципами доцільності - обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми та адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Додатково звертаємо увагу, що згідно із частиною десятою статті 18 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» взяття на облік безхазяйного нерухомого майна проводиться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Зокрема, умови, підстави та процедуру взяття на облік безхазяйного нерухомого майна визначені у Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127.

Щодо проекту рішення 2

Проектом рішення 2 пропонується затвердити Правила благоустрою Арбузинської об'єднаної територіальної громади (далі – проект Правил).

Підпунктом 44 пункту 1 статті 26 Закону України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються, серед іншого, питання встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність.

Закон України «Про благоустрій населених пунктів» (далі – Закон про благоустрій) визначає правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою населених пунктів і спрямований на створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини.

Відповідно до частини першої статті 34 Закону про благоустрій правила благоустрою території населеного пункту (далі - Правила) - нормативно-правовий акт, яким установлюються вимоги щодо благоустрою території населеного пункту.

Правила розробляються на підставі Типових правил благоустрою території населеного пункту для всіх сіл, селищ, міст і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.

У разі якщо відповідною сільською, селищною, міською радою не прийнято рішення про затвердження Правил, застосовуються Типові правила.

Типові правила благоустрою території населеного пункту (далі - Типові правила) затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 № 310, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.12.2017 за № 1529/31397.

Пунктом 3 Типових правил визначено, що ці Типові правила є підставою для розроблення і затвердження органами місцевого самоврядування правил благоустрою населеного пункту відповідно до статті 34 Закону про благоустрій. У разі якщо відповідною сільською, селищною або міською радою не прийнято рішення про затвердження правил благоустрою населеного пункту застосовуються ці Типові правила.

Отже, виходячи з вимог Закону про благоустрій, проекти рішень органів місцевого самоврядування, якими затверджуються правила благоустрою населених пунктів, за своїм змістовним навантаженням мають відповідати Типовим правилам.

Разом з тим, зміст, структура та наповнення проекту Правил не узгоджується з нормами Закону про благоустрій та положеннями Типових правил і містить положення, що не є предметом регулювання цих правил.

Тому, пропонуємо проект Правил привести у відповідність до вимог Типових правил шляхом виключення розділів та додатків, які не передбачені Типовими правилами, а зміст розділів проекту Правил, які є предметом регулювання правил благоустрою, привести у відповідність до вимог розділів Типових правил.

1. Проектом Правил передбачено необхідність наявності дозволів, ордерів та погоджень, наприклад: погодження щодо фарбування монументів, пам'ятників, скульптурних зображень (пункт 4.1 розділ 4), ордер на порушення благоустрою та погодження схеми благоустрою (пункт 5.1 розділ 5), погодження на виконання вказаних робіт з архітектури та містобудування (пункт 6.1 розділ 6), погодження щодо висадки та огороження зелених насаджень, дозвіл на розміщення будь-якого будівництва, у тому числі і павільйонів для торгівлі, розміщення малих форм архітектури, (пункт 6.2 розділу 6), дозвіл на виконання будівельних робіт, ордер на зміну зовнішнього вигляду фасадів будівлі та споруди, дозвіл (ордер) на розміщення елементів зовнішнього благоустрою або обладнання (пункт 6.4 розділ 6), узгодження використання дороги не за їх призначенням і встановлення засобів організації дорожнього руху, дозвіл на виконання земляних, будівельних, ремонтних, монтажних та інших робіт (пункт 7.1 розділ 7), дозвіл на проїзд по спорудах та під ними транспортних засобі із понаднормативними навантаженнями або негабаритними вантажами (пункт 6.12 розділ 12), погодження для вивішування дорожніх знаків, встановлення інших технічних засобів регулювання дорожнього руху (пункт 13 розділ 13) тощо.

Також, пунктом 6.10 розділу 6 проекту Правил передбачається затвердити порядок утримання елементів благоустрою при розташуванні зовнішньої реклами та додатком 2 до проекту Правил – Положення про порядок розміщення зовнішньої реклами в Арбузинській ОТГ.

Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про дозвільну систему) визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру та адміністраторів.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону про дозвільну систему виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються, зокрема, необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види; дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру; вичерпний перелік підстав для відмови у видачі, переоформлення, анулювання документа дозвільного характеру; перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності.

Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності (далі – Перелік) затверджено Законом України від 19.05.2011 № 3392-VI.

Пунктом 63 Переліку до документів дозвільного характеру віднесено дозвіл на розміщення зовнішньої реклами.

Частиною першою статті 16 Закону України «Про рекламу» передбачено, що розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах проводиться на підставі дозволів, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, в порядку, встановленому цими органами на підставі типових правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067.

Пунктом 144 Переліку передбачений дозвіл на порушення об'єктів благоустрою. Згідно зі статтею 26-1 Закону про благоустрій дозвіл на порушення об'єктів благоустрою дає право на виконання суб'єктами господарювання земляних та ремонтних робіт.

Перелік земляних та ремонтних робіт, для виконання яких необхідно отримати дозвіл, визначено у Типовому порядку видачі дозволів на порушення об'єктів благоустрою або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання дозволів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 870.

Крім того, порядок видачі (відмови у видачі, переоформлення, анулювання) дозволів на порушення об'єктів благоустрою та порядок отримання дозволів на розміщення зовнішньої реклами мають встановлюватися окремим рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради.

Документи, які дають право на розміщення елементів благоустрою, будівель і споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, відсутні у Переліку.

Також, Законом № 3392-VI забороняється вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до Переліку, затвердженого цим Законом.

Відповідно до частини третьої статті 34 Закону про благоустрій правила не можуть передбачати обов'язок фізичних і юридичних осіб щодо отримання будь-яких дозволів, погоджень або інших документів дозвільного характеру, а також повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій, утворених такими органами, видавати зазначені документи.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо виключити всі положення щодо необхідності наявності та отримання будь-яких дозволів, ордерів та погоджень по тексту проекту Правил.

Також пунктом 5.1.9 проекту Правил передбачається, що благоустрій населеного пункту здійснюється відповідно до порядку на підставі містобудівної,

проектної та іншої правоустановчої документації, схем, планів та витягу з містобудівного кадастру населених пунктів, які входять до Арбузинської ОТГ, що розроблені спеціальною організацією з відповідною ліцензією і затверджені в установленому порядку.

Крім цього, пунктом 6.3.6 проекту Правил пропонується, що проектні та будівельні роботи по фасадах здійснюються особами, які мають ліцензії на виконання відповідних робіт. Якщо будівельні роботи здійснюються господарським способом, фахова відповідність особи, що буде цим способом до архітектурної чи містобудівної кваліфікації має становити за досвідом роботи в даній галузі не менше 3 років, та відповідний диплом спеціаліста. У разі виконання робіт на об'єктах культурної спадщини необхідно мати спеціальну ліцензію.

Зазначені положення щодо ліцензування та кваліфікаційних вимог до ліцензіатів не передбачені Типовими правилами.

Питання ліцензування регулюються Законом України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон № 222). Статтею 7 Закону № 222 визначається перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Отже, пропонуємо проект Правил привести у відповідність до вимог Типових правил шляхом виключення розділів та додатків, які не передбачені Типовими правилами, а зміст розділів проекту Правил, які є предметом регулювання цих правил, благоустрою привести у відповідність до змісту розділів Типових правил.

Щодо аналізу регуляторного впливу проекту рішення 2

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту рішення 2 (далі – АРВ), зокрема його структура, зміст та наповнення не відповідають вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика), що не узгоджується з вимогами статей 5 і 8 Закону щодо встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу.

Так, в АРВ відсутні будь-які дані у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, визначали її масштаб та важливість. Не охарактеризовані та не оцінені сфери життя та діяльності, на які проблема має найбільший негативний вплив.

Також, не визначені індикатори зменшення масштабів проблеми, що характеризували б досягнення мети регулювання, а тому зробити висновок, чи є цілі реально досяжними не вбачається можливим, що не відповідає принципу адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки обраний спосіб державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми та дозволить досягти поставлених цілей.

Зазначене не узгоджується з принципом доцільності - обґрунтована необхідність запровадження державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

Наповнення розділу 3 АРВ не відповідає вимогам розділу III додатка 1 до Методики. А саме, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не зазначив та не порівняв вигоди та витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі; при проведенні оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання - не зазначив кількість суб'єктів господарювання, в тому числі у розрізі великі, середні

малі та мікро, які підпадають під дію регулювання, та не визначив питому вагу кожної з груп у загальній кількості у відсотках, а також не навів жодного розрахунку витрат, яких вони зазнають, як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зазначене не дозволяє об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, в розділі IV розробник не довів вибір оптимального альтернативного способу, всебічно не проаналізував причини відмови від застосування одного та надання переваги іншому способу.

При підготовці наступних розділів АРВ розробником також не було дотримано вимог Методики, зокрема, не наведено прогнозних показників результативності дії регуляторного акта у кількісному виразі.

Звертаємо увагу, що згідно із вимогами Методики, в АРВ в обов'язковому порядку наводиться інформація про кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, у розрізі суб'єктів великого, середнього, малого, мікро - підприємництва, проводиться оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги, шляхом здійснення розрахунку витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування та розрахунку витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів господарювання.

Одночасно зазначаємо, що у разі, якщо питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, розробнику необхідно забезпечити проведення М-тесту згідно із додатком 4 до Методики. У разі поширення регуляторного акта на суб'єктів великого та середнього підприємництва проводиться оцінка впливу на сферу їх інтересів, а саме, окремо кількісно визначаються витрати, які будуть виникати внаслідок запровадження кожного з альтернативних способів у грошовому еквіваленті згідно із додатком 2 до Методики.

Проте, вищезазначені вимоги розробником не дотримані, що не дозволяє виміряти вплив регулювання на суб'єктів господарювання та оцінити витрати, які вони понесуть внаслідок впровадження регулювання.

У зв'язку з відсутністю в АРВ усієї необхідної інформації, числових даних та розрахунків витрат, безпосередньо пов'язаних із запровадженням запропонованого регулювання, розробником не доведено відповідність проекту рішення 2 таким принципам державної регуляторної політики, як: збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективність - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проект рішення «Про затвердження Правил благоустрою Арбузинської селищної об'єднаної територіальної громади» у відповідність до вимог чинного законодавства України

згідно з наданими пропозиціями, а аналіз його регуляторного впливу – до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результати розгляду цього листа пропонуємо поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Ксенія ЛЯПІНА

